

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра педагогіки та суспільних наук

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Теорія та практика критичного мислення»

на 2026-2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1-5 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	вибіркова дисципліна
Спеціальність	для всіх спеціальностей
Галузь знань	
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Усанова Людмила Анатоліївна
к.філос.н.,

доцент кафедри педагогіки та суспільних наук

Контактний телефон	+38-068-642-84-34
Електронна адреса	poshta.usanova@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.culture.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування культури мислення та навичок обґрунтування думки, оволодіння знаннями про характеристики критичного мислення та вміннями критичного аналізу та коректної дискусії
Тривалість	5 кредити ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття, дебати, мозкові штурми, написання есе. Самостійна робота поза розкладом, підготовка доповідей і презентацій
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з презентаціями та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Модульний контроль здійснюється як підсумок вивчення окремого змістового модуля (тести, проблемні запитання, усна співбесіда). Підсумковий контроль: залік
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> • уміння виявляти основні особливості аргументованого дискурсу, виділяти його структуру та розрізняти такі форми як доказ, спростування, підтвердження і критика; • здатність чітко формулювати думку, коректно ставити запитання та вести полеміку; • уміння визначити основні логічні стратегії доказів і критики, виявляти типові логіко-мовні виверти і помилки; • критично оцінювати достовірність власних висновків, співставляти, порівнювати і перевіряти отримані результати; 	<ul style="list-style-type: none"> • ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. • ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. • ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. • ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним. • ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення. • ЗК 12 Навички міжособистісної взаємодії. • ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> • уміння визначати види діалогу, правила і методи проведення дискусій, суперечок і диспутів; • володіння різними прийомами переконливості, способів маніпуляцій з позиції вимог коректної дискусії та критичного аналізу думки. 	

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 1. Форми пізнання. Наукове пізнання	Обговорення теоретичного матеріалу теми; виконання практичних навчальних завдань; розгляд проблемних питань та ситуацій, завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати словник термінів за темою, виконання відповідних практичних вправ. Підготувати виступ /презентацію на тему: «Істинність, правдоподібність і прийнятність аргументації»
Тема 2. Абстрактне мислення: зміст і форма	Обговорення теоретичного матеріалу теми; виконання практичних навчальних завдань; розгляд проблемних питань та ситуацій, завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати словник термінів за темою, виконання відповідних практичних вправ
Тема 3. Аргументація: структура, правила та помилки	Обговорення теоретичного матеріалу теми; виконання практичних навчальних завдань; розгляд проблемних питань та ситуацій, завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати словник термінів за темою, виконання відповідних практичних вправ
Тема 4. Критика: зміст і правила	Обговорення теоретичного матеріалу теми; виконання практичних навчальних завдань; розгляд проблемних питань та ситуацій, завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати словник термінів за темою, виконання відповідних практичних вправ. Підготувати виступ /презентацію на тему: «Форми діалогу»
Тема 5. Характеристики критичного мислення	Обговорення теоретичного матеріалу теми; виконання практичних навчальних завдань; розгляд проблемних питань та ситуацій, завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати словник термінів за темою, виконання відповідних практичних вправ
Тема 6. Критичне мислення і суперечка	Обговорення теоретичного матеріалу теми; виконання практичних навчальних завдань; розгляд проблемних питань та ситуацій, завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати словник термінів за темою, виконання відповідних практичних вправ
Тема 7. Логічні хитрощі та технології маніпулювання	Обговорення теоретичного матеріалу теми; виконання практичних навчальних завдань; розгляд проблемних питань та ситуацій, завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати словник термінів за темою, виконання відповідних практичних вправ. Підготувати виступ /презентацію на тему: «Техніки питань і маніпулятивні прийоми»
Тема 8. Тактика ділового спілкування	Обговорення теоретичного матеріалу теми; виконання практичних навчальних завдань; розгляд проблемних питань та ситуацій, завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати виступ /презентацію на тему «Роль моральної позиції в процесі аргументації». «Ділова полеміка і правила переговорного процесу»

Інформаційні джерела

1. Андреа Деббінк. Думай сам: розвиваємо критичне мислення. Київ: Віват, 2021. 144 с.
2. Колотілова Н. Логіка і риторика: ретроспектива взаємозв'язку: монографія. К: Центр навчальної літератури, 2019. 272 с.
3. Кислюк К. Логіка. Конспект лекцій. К.: Кондор, 2016 р. 92 с.
4. Конверський А. Є. Критичне мислення. Підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 370 с.
5. Логіка: Навчальний посібник/ С.В. Сторожук, І. М. Гоян., І. С. Матвієнко. Київ: Вадекс, 2020. 370 с.
6. Макаренко В.М., Туманцова О.О. Як опанувати технологію формування критичного мислення. Харків: Основа, 2008. 96 с.
7. Матвієнко І.С. Практикум з логіки. Методичні вказівки. Київ, 2018. 50 с.
8. Пометун О.І. Основи критичного мислення. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2010. 216 с.

9. Ряшко В.І. Логіка. К: Центр навчальної літератури, 2019. 328 с.
 10. Хоменко І. В. Еристика. Теорія та практика суперечки. К.: Центр учбової літератури, 2007.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office
- Будь-який інтернет-браузер з доступом у мережу

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: письмові практичні завдання мають бути здані для перевірки під час практичного заняття з відповідної теми. Якщо завдання виконуються із порушенням термінів без поважних причин, то можуть оцінюватися на нижчу оцінку (до 50 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Поточні модульні роботи проводяться у формі тестів в письмовій формі або за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу у термін, передбачений робочою навчальною програмою, студент має 2 спроби для тестування. Якщо оцінка за поточні модульну роботу незадовільна (менш 60 % правильних відповідей), перескладання відбувається у формі усної співбесіди з теоретичних питань модулю.

Політика щодо відвідування: відвідування є обов'язковим. За умов об'єктивної неможливості (хвороба, працевлаштування, перебування поза межами країни) з дозволу викладача відвідування може бути он-лайн або за допомогою асинхронних завдань

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); не допускати списування (один в одного, з власноруч написаного тексту, друкованого або електронного носія інформації тощо) під час виконання індивідуальних навчальних завдань та дидактичних тестів; якісно оформлювати посилання на джерела інформації при написанні доповідей, підготовки презентацій, тез тощо.

Кодекс честі студента: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність: <http://puet.edu.ua/public-info/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist/>

Положення про запобігання випадків академічного плагіату: <http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannavyvpadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про перезарахування результатів навчання, зданих в іноземних та вітчизняних закладах освіти http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання, зданих шляхом неформальної та/або інформальної освіти http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf інфографіка <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у вигляді екзамена <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції д.е.н., професор Наталія Педченко

Політики підтримки учасників освітнього процесу: З метою покращення психологічної підтримки учасників освітнього процесу функціонує:

Психологічна служба <https://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <https://puet.edu.ua/other-divisions/studentyky-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції д.е.н., професор Наталія Педченко

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпеку освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <https://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (10 балів); захист виконаних практичних завдань (5 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (5 балів); доповіді з презентаціями та їх обговорення (10 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 6-9): відвідування занять (10 балів); захист виконаних практичних завдань (5 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (5 балів); доповіді з	50

презентаціями та їх обговорення (10 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Навчальна	Написання рефератів, створення презентацій, методичних матеріалів, виконання нетипових завдань, написання есе	30
Науково-дослідна	участь у роботі предметних наукових гуртків; проблемних груп, секцій, лабораторій; участь у виконанні держбюджетних або госпрозрахункових наукових робіт; проведення досліджень у межах творчої співпраці кафедр, факультетів; роботу в студентських інформаційно-аналітичних і культурологічних центрах, перекладацьких бюро; рекламну, лекторську діяльність; написання статей, тез, доповідей, інших публікацій.	30

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни